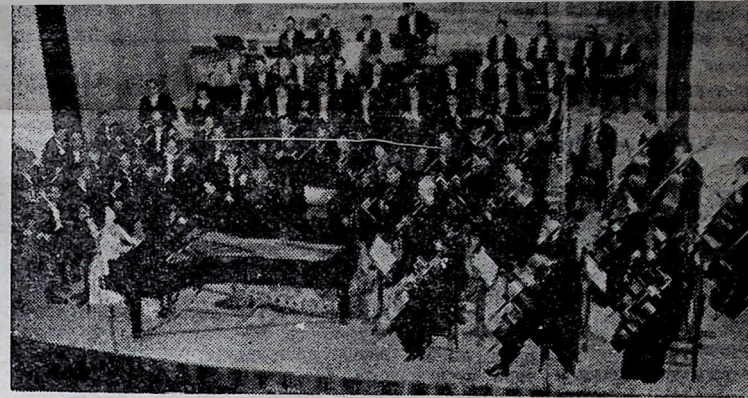

КОНЦЕРТЪТ НА ВАРНЕНСКИЯ ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР

Един концерт с добре подбрана програма и чудесно изпълнение бе този на Варненския държавен симфоничен оркестър. В програмата бяха включени „Дивертименто за струнен оркестър“ от Пенчо Стоянов, „Концерт за пиано и оркестър“ от Любомир Пипков и симфония № 2 „Новият Прометей“ от Александър Райчев.

Произведението на младия композитор Пенчо Стоянов, изпълнено с лекота и грациозност от струнния състав на оркестъра завладя публиката с чистотата, свежестта и непосредствеността, които лъхаха от него. Две са основните емоционални състояния в дивертиментото — жизнена импулсивност и размишъл с лирико-романтичен характер. Докато в жизнените моменти се чувствуват влияния главно от Прокофиев (това, че произведението е написано по случай годишнина от смъртта на този гениален композитор, не значи, че трябва да се взаимствуват характерни негови стилистически черти), то в чудесния дълбоко съдържателен

лирически момент във втората част П. Стоянов трябва да потърси изходни елементи за неговия личен музикален език и творчески стил. Голямото професионално майсторство, с което е изградено дивертиментото на П. Стоянов, е още една серпозна гаранция, която му осигурява пълноценно творческо развитие.

Концертът за пиано и оркестър от Л. Пипков е създаден преди 10 години. Ние сме го слушали много пъти и с различни солисти. Без да подценяваме интерпретацията на другите пианисти, тук не можем да не изтъкнем онова хубаво чувство, което ни завладя при изпълнението на младата пианистка (още студентка) Румяна Станчева. Тя пресъздаваше атмосферата на концерта с чувствителността на усмихнатата младост, една младост, която носи и бурните пориви (I-ва част), и задълбочения поетичен размишъл (II-ра част), и онова остроумие с интелектуална конетност и жизнена импулсивност, преплетени в интересно създадения диалог

в последната част. Концертът за пиано и оркестър от Л. Пипков носи едни от най-ярките качества на музиката на този наш композитор, характерни за неговия втори творчески период. В тях преобладаващото емоционално състояние е лирико-романтичното, осъществено предимно чрез широко разгъващи се красиви кантилени. Изключително творческо умение проявява Пипков, когато използва интонационната и метроритмична оригиналност на народната музика. Националното звучене тук е кристализирано в онова, което ние наричаме вече „пипковско“ в музиката. Забележително е изграждането на втората част от концерта. Тя не започва, както обикновено с темата, а чрез обединяването на отделни мелодически и ритмически елементи се създава с една логична постепенност онова, което при кулминацията на тази част звучи вече като изявена тема — като достигната мисъл — разрешение на подетия размишъл. Тази говореща за толкова кра-

сиви и съкровени неща в живота музика — мисъл прави „Концерта за пиано и оркестър“ от Л. Пипков дълбоко съдържателно и силно въздействащо произведение.

Изпълнената във втората част на концерта симфония „Новият Прометей“ от Ал. Райчев е творба, която говори за редица значителни творчески разрешения на нейния автор. Ако в първата симфонична творба на Райчев — симфония-кантата „Той не умира“, наред с търсепето на една по-нова, с по-съвременна чувствителност музикална изразност, личеше и известна непостигнатост в цялостното драматично развитие, то вече тук, във втората симфония, ние виждаме и излизане на личния почерк, и максимално осмисляне на по-съвременната изразност с оглед съдържанието, и вече убедителното драматично развитие, в което контрастното съпоставяне на различни емоционални състояния е намерило своето логично, майсторски изградено с

много динамично симфонично развитие.

Основната тема — образът на новия Прометей — която прозвучава още в пролога, е с голям потенциален заряд. Тя носи дълбока мисъл, от която лъхат сила, благородство и топла човешка чувствителност. От тази съдържателна тема се ражда и онова богатство на музикални образи, атмосфера и емоционални състояния, чрез развитието на които с присъщото майсторство на Ал. Райчев се постига тази монолитност в симфонията, която така силно въздейства и покорява.

За нашата съвременна му-

зика „Новият Прометей“ е значителна симфонична творба от един по-нов етап в развитието ѝ. Този по-нов етап обаче е преходен за нас днес. Той свързва онова, което ние наричаме вече класика в българската симфонична музика (като изпълнените на фестивала сюита из „Легенда за езерото“ от П. Владигеров, клавирните концерти на В. Стоянов, Л. Пипков и М. Големининов, както и симфонията на Ф. Кутев), с онези творби, които носят нови стилови качества, нова интонация, чувствителност и изразни сред-

ства, проявили се най-ярко в „Оратория за нашето време“ от Л. Пипков, кантата „Септември 1923“ от К. Илиев, „Концерт за струнен оркестър“ от Л. Николов и др.

Варненският симфоничен оркестър заедно със своя диригент Емил Главанакоев изпълни симфонията с дълбоко разбиране и с голямо професионално майсторство. Такъв концерт е действително представителен за най-хубавото в нашето симфонично изкуство като творчество и като изпълнение.

Лиляна МАНКОВА